

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

การศึกษาความชุกของการสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาและนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัด

นครปฐม

**Prevalence of Smoking among Secondary School and Vocation School Students
in Nakhon Pathom Province**

ไพวรรณ บุญวรรณ (Paiwan Boonwan)* วิชัย เอกพลากร (Wichai Aekplakorn)**

สุทัศน์ รุ่งเรืองหิรัญญา (Suthat Rungruanghiranya)***

บทคัดย่อ

การวิจัยภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความชุกของการสูบบุหรี่ การใช้บุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบ ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ในนักเรียนมัธยมศึกษาและนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดนครปฐม

ประชากรที่ศึกษาคือ นักเรียนมัธยมศึกษาและนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดนครปฐม จำนวน 27,310 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,158 คน จาก 4 โรงเรียน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์เปรียบเทียบความชุกของการสูบบุหรี่โดยใช้สถิติทดสอบไค-สแควร์ และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่โดยใช้การถดถอยลอจิสติกแบบหลายกลุ่ม

ผลการศึกษาพบว่า ความชุกของการสูบบุหรี่ของนักเรียนคือ ร้อยละ 17.0 นักเรียนอาชีวศึกษาสูบบุหรี่มากกว่านักเรียนมัธยมศึกษา ค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษา (5.80) ต่ำกว่านักเรียนอาชีวศึกษา (6.13) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.03 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ได้แก่ อายุ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน การพักอาศัย การไม่มีรายได้พิเศษ มีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่ และประเภทโรงเรียน ข้อเสนอแนะของการวิจัยคือ โรงเรียนควรมีการกำหนดให้ชั่วโมงการสอนเกี่ยวกับความรู้และการตระหนักในพิษภัยของบุหรี่ในแต่ละภาคการศึกษาให้ชัดเจนและควรมีระบบช่วยเหลือนักเรียนที่ต้องการเลิกบุหรี่ ในด้านกฎหมายควรมีการบังคับใช้กฎหมายควบคุมยาสูบที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนอย่างจริงจัง

คำสำคัญ ความชุกของการสูบบุหรี่ นักเรียนมัธยมศึกษา นักเรียนอาชีวศึกษา

* นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการระบาด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
paradp@gmail.com

** ศาสตราจารย์ ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล wichai.aek@mahidol.ac.th

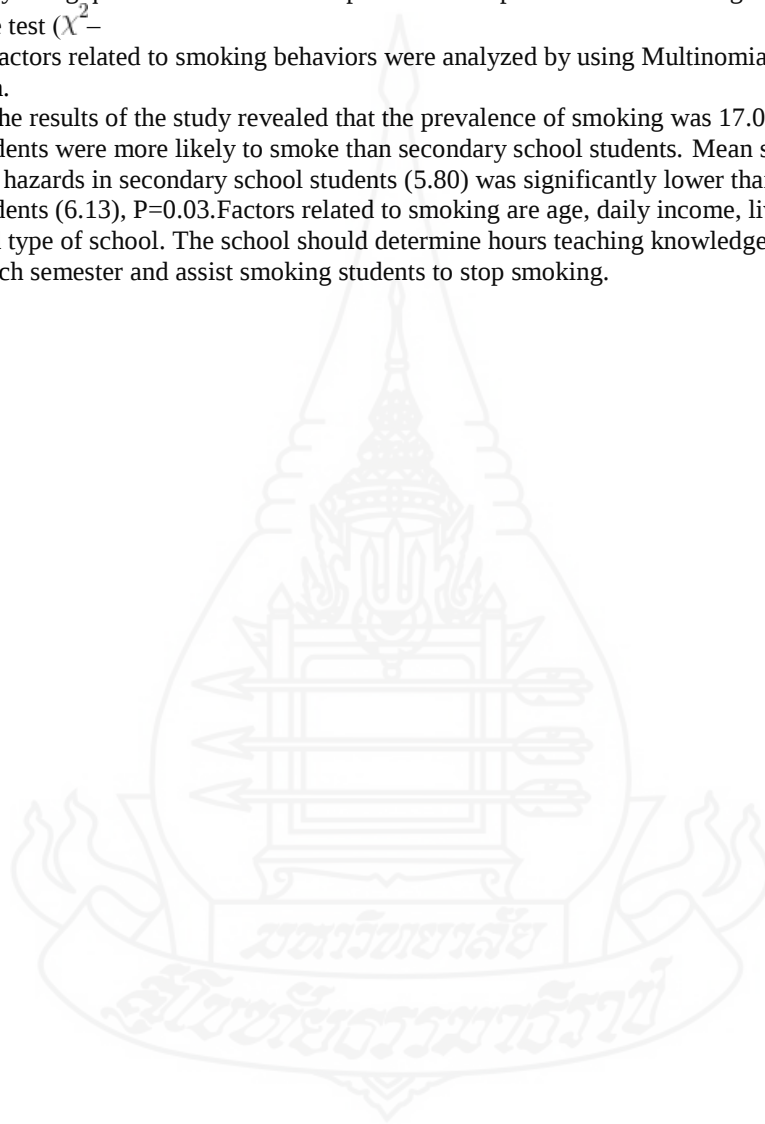
*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ suthat109@yahoo.com

Abstract

This analytic cross-sectional study aimed to determine the prevalence of smoking, use of cigarettes / tobacco products, knowledge of tobacco hazards among secondary school and vocational school students.

The population was 27,310 students. A total of 1,158 students were randomly selected through the stratified two-stage cluster sampling from 4 schools in Nakhon Pathom province. The data were collected by using questionnaires. The comparison of the prevalence of smoking was made by using Chi-square test (χ^2 -test), and factors related to smoking behaviors were analyzed by using Multinomial Logistic Regression.

The results of the study revealed that the prevalence of smoking was 17.0%. Vocational school students were more likely to smoke than secondary school students. Mean scores of knowledge of tobacco hazards in secondary school students (5.80) was significantly lower than that of vocational school students (6.13), $P=0.03$. Factors related to smoking are age, daily income, lived with other people and type of school. The school should determine hours teaching knowledge and awareness of tobacco each semester and assist smoking students to stop smoking.

Keywords: Prevalence of smoking, Secondary school students, Vocational school students

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

บุหรี่เป็นสารเสพติดที่มีการบริโภคทั่วไปในสังคมไทย แม้ว่าจะมีรายงานถึงโทษและอันตรายของการสูบบุหรี่อย่างแพร่หลายว่าการสูบบุหรี่เป็นสาเหตุของการป่วยและเสียชีวิตก่อนวัยอันควร แต่จำนวนผู้บริโภคยาสูบในประเทศไทยยังคงมีจำนวนสูงถึง 14.6 ล้านคน (สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ, 2555) ในการศึกษาการบริโภคยาสูบในประเทศไทยในปี 2552 พบว่า เยาวชนสูบบุหรี่สูงถึงร้อยละ 25.8 โดยเริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกที่อายุน้อยกว่า 10 ปี และเยาวชนชายที่ไม่สูบบุหรี่มีความคิดว่าอาจจะสูบบุหรี่ในอีก 1 ปีข้างหน้าเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 8.7 ในปี 2548 เป็นร้อยละ 14.2 ในปี 2552 (กระทรวงสาธารณสุข, 2554) ซึ่งเยาวชนที่สูบบุหรี่จะกลายเป็นผู้ใหญ่ที่ติดบุหรี่ในอนาคต และอาจนำไปสู่การคิดสารเสพติดที่ร้ายแรง เช่น ฝิ่น กัญชา และเฮโรอีน (ประกิจ วาทีสาธกิต, 2548) เยาวชนจึงเป็นเป้าหมายสำคัญของอุตสาหกรรมยาสูบในการสร้างฐานลูกค้าใหม่ที่จะนำรายได้มหาศาลทดแทนลูกค้าผู้ใหญ่เล็กลงหรือเสียชีวิตไปแล้ว จังหวัดนครปฐมมีเยาวชนกลุ่มอายุ 15-19 ปี จำนวน 80,272 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 ของประชากรทั้งจังหวัด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) ซึ่งเป็นกลุ่มอายุที่เสี่ยงต่อการสูบบุหรี่จากการศึกษาของนพมาศ ร่มเกตุ (2550) พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสงขลาสูบบุหรี่ร้อยละ 3.6 เคยสูบบุหรี่ร้อยละ 3.3 สาเหตุที่ทำให้สูบบุหรี่คือ อยากรู้อยากลอง ร้อยละ 75.9 มีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่ ร้อยละ 55.2 และการศึกษาของ Chutima Deesawat (2011) พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาและนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์สูบบุหรี่ ร้อยละ 8.2 และร้อยละ 13.3 ตามลำดับ จากปัญหาดังกล่าวและการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในจังหวัดนครปฐม เพื่อเป็นข้อมูลภาพรวมการสูบบุหรี่ของนักเรียนในจังหวัดและเป็นแนวทางในการป้องกันการเริ่มสูบบุหรี่และเพิ่มการลด ละ เลิกสูบของเยาวชนเพื่อให้เยาวชนได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความชุกของการสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาและนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาและนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดนครปฐม
3. เพื่อศึกษาการใช้บุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบของนักเรียนมัธยมศึกษาและนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดนครปฐม
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ในนักเรียนมัธยมศึกษาและนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดนครปฐม

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาภาคตัดขวาง (Analytic cross-sectional study) นี้ ประชากรในการศึกษาคือ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา 34 แห่ง และโรงเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดนครปฐม 9 แห่ง จำนวน 27,310 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน (Stratified two-stage cluster sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,158 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ นักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษากลุ่มละ 579 คน จากโรงเรียน 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดรัฐบาล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดเอกชน โรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดรัฐบาล และโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดเอกชน โดยเก็บข้อมูลในเดือนธันวาคม 2556-กุมภาพันธ์ 2557 โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยประยุกต์จากข้อคำถามของการสำรวจการบริโภคยาสูบในเยาวชนไทย พ.ศ.2552 ภายใต้งlobal Youth Tobacco Survey, 2009 (กระทรวงสาธารณสุข, 2554) การศึกษาผลกระทบจากนโยบายควบคุมการบริโภคยาสูบในประเทศไทย การสำรวจกลุ่มวัยรุ่น ระดับประเทศ พ.ศ. 2551 (บุปผา ศิริวิรัมย์ และคณะ, 2550) และการศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิง Young woman's smoking in Thailand (ธราดล เก่งการพานิชและ มณฑา เก่งการพานิช, 2551) โดยคำถามความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.74 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความถี่ของการสูบบุหรี่โดยใช้สถิติทดสอบไค-สแควร์ (χ^2 -test) และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่โดยใช้การถดถอยลอจิสติกแบบหลายกลุ่ม (Multinomial Logistic Regression)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง คือ ร้อยละ 57.5 และ 42.5 ตามลำดับ ครึ่งหนึ่งมีอายุ 17 ปี คือร้อยละ 51.5 ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา คือร้อยละ 85.9 นักเรียนมากกว่าครึ่งหนึ่งได้รับค่าใช้จ่ายต่อวันน้อยกว่าหรือเท่ากับ 100 บาทต่อวัน คือร้อยละ 55.9 ส่วนใหญ่ไม่มีรายได้พิเศษ คือร้อยละ 80.7 ส่วนการมีสมาชิกในบ้านเดียวกันสูบบุหรี่พบว่า นักเรียนครึ่งหนึ่งมีสมาชิกในบ้านเดียวกันสูบบุหรี่ คือร้อยละ 51.6 มีนักเรียนบางส่วนดื่มสุรา คือร้อยละ 29.4 โดยนักเรียนอาชีวศึกษาดื่มสุราร้อยละ 33.5 ซึ่งมากกว่านักเรียนมัธยมศึกษาที่ดื่มสุรา ร้อยละ 25.2 นักเรียนอาชีวศึกษามีเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่มากกว่านักเรียนมัธยมศึกษา คือ ร้อยละ 47.2 และ 32.8 ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	ประเภทโรงเรียน					
	มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		รวม	
	(n=579)		(n=579)		(n=1,158)	
	n	%	n	%	n	%
เพศ						
ชาย	258	44.6	408	70.5	666	57.5
หญิง	321	55.4	171	29.5	492	42.5
อายุ						
≤16 ปี	208	35.9	219	37.8	427	36.9
17 ปี	347	60.0	249	43.0	596	51.5
≥ 18 ปี	24	4.1	111	19.2	135	11.6
พักอาศัยอยู่กับ						
คนอื่น ๆ	78	13.5	66	11.3	144	12.4
บิดา มารดา	489	84.5	506	87.3	995	85.9
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน						
≤ 100 บาท	373	64.4	274	47.3	647	55.9
101 - 150 บาท	141	24.4	182	31.4	323	27.9
≥ 151 บาท	65	11.2	123	21.2	188	16.2
การมีรายได้พิเศษ						
มี	98	16.9	125	21.6	223	19.3
ไม่มี	481	83.1	454	78.4	935	80.7
การมีสมาชิกในบ้านเดียวกันสูบบุหรี่						
มี	282	48.7	315	54.4	597	51.6
ไม่มี	297	51.3	264	45.6	561	48.4

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ประเภทโรงเรียน				รวม (n=1,158)	
	มัธยมศึกษา (n=579)		อาชีวศึกษา (n=579)			
	n	%	n	%	n	%
การดื่มสุรา						
ดื่ม	146	25.2	194	33.5	340	29.4
ไม่ดื่ม	433	74.8	385	66.5	818	70.6
การมีเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่						
มี	190	32.8	273	47.2	463	40.2
ไม่มี	389	67.2	300	52.8	689	59.8

2. ความชุกของการสูบบุหรี่ของนักเรียน เท่ากับร้อยละ 17.0 พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษามีความชุกของการสูบบุหรี่มากกว่านักเรียนมัธยมศึกษา คือ ร้อยละ 21.9 และ 12.1 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มล่งเลใจมีร้อยละ 10.5 เป็นนักเรียนมัศึกษามากกว่านักเรียนอาชีวศึกษา คือ ร้อยละ 12.1% และ 8.8% ตามลำดับ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.001 นักเรียนชายสูบบุหรี่มากกว่านักเรียนหญิง คือร้อยละ 20.3 และ 12.6 ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.003 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความชุกของการสูบบุหรี่ของนักเรียน

ข้อมูลทั่วไป	การสูบบุหรี่						p-value
	กลุ่มไม่สูบ		กลุ่มลังเลใจ		กลุ่มสูบ		
	n	%	n	%	n	%	
ประเภทโรงเรียน							<0.001*
มัธยมศึกษา	439	75.8	70	12.1	70	12.1	
อาชีวศึกษา	401	69.3	51	8.8	127	21.9	
เพศ							0.003*
ชาย	462	69.4	69	10.3	135	20.3	
หญิง	378	76.8	52	10.6	62	12.6	
รวม	840	72.5	121	10.5	197	17.0	

หมายเหตุ กลุ่มล่งเลใจ คือ นักเรียนที่ไม่เคยสูบบุหรี่และมีความคิดว่าอาจจะสูบบุหรี่ในอีก 1 ปีข้างหน้า

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

3. การใช้บุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบของนักเรียน พบว่า มีนักเรียนใช้บุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบ ใน 30 วันที่ผ่านมา ร้อยละ 6.0 เกือบ (ไม่สูบใน 1 เดือนที่ผ่านมา) ร้อยละ 11.0 อายุน้อยที่สุดที่เคยลองสูบบุหรี่ครั้งแรกคือ 5 ปี และสูบต่อเนื่องมาสูงสุด 10 ปี ดังข้อมูลที่แสดงในตารางที่ 3

เมื่อพิจารณาการใช้บุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบของนักเรียนใน 30 วันที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนสูบทุกวัน ร้อยละ 39.1 เป็นนักเรียนอาชีวศึกษามากกว่ามัธยมศึกษา คือร้อยละ 41.4 และ 27.3 ตามลำดับ สูบโดยเฉลี่ย 1-5 มวน/วัน ร้อยละ 36.2 นักเรียนซื้อบุหรี่เฉลี่ยวันละ <30 บาท ร้อยละ 66.7 และส่วนใหญ่เคยคิดเลิกบุหรี่ คือร้อยละ 79.7 เป็นนักเรียนมัศึกษามากกว่าอาชีวศึกษา คือร้อยละ 90.9 และ 77.6 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4

ส่วนนักเรียนที่ใช้บุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบใน 30 วันที่ผ่านมา และนักเรียนเคยสูบบุหรี่พบว่า ครั้งหนึ่งเคยซื้อบุหรี่แบบแบ่งขายเป็นมวน คือร้อยละ 51.8 เมื่อต้องการสูบบุหรี่ นักเรียนตอบว่า สามารถหาสูบได้ค่อนข้างง่าย ร้อยละ 26.9 นักเรียนส่วนใหญ่เคยพยายามเลิกบุหรี่ 1 ปีที่ผ่านมา คือร้อยละ 74.1 เป็นนักเรียนมัศึกษามากกว่าอาชีวศึกษา คือร้อยละ 82.9 และ 69.3 ตามลำดับ เกือบครึ่งหนึ่งไม่เคยได้รับคำแนะนำเพื่อเลิกบุหรี่ คือร้อยละ 44.2 และส่วนใหญ่ผู้ปกครองและครูที่โรงเรียนไม่ทราบว่านักเรียนสูบบุหรี่ ร้อยละ 71.6 และ 73.1 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาวิธีการได้มาของบุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบของนักเรียนที่สูบบุหรี่ใน 30 วันที่ผ่านมา และเคยสูบบุหรี่ พบว่า นักเรียนซื้อจากร้านค้าทั่วไปมากที่สุด คือ ร้อยละ 42.1 รองลงมาซื้อโดยการฝากคนอื่นซื้อ ร้อยละ 38.6 ส่วนการได้มาโดยไม่ได้อะไร พบว่า เพื่อนให้มากที่สุดคือ ร้อยละ 43.1 รองลงมาได้จากคนอื่นให้ ร้อยละ 20.8 นักเรียนมัธยมศึกษาได้จากเพื่อนให้มากที่สุด คือร้อยละ 44.3 ส่วนนักเรียนอาชีวศึกษาได้จากการซื้อจากร้านค้าทั่วไปมากที่สุด คือ ร้อยละ 42.1 ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการใช้บุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบ ใน 30 วันที่ผ่านมา และประเภทโรงเรียน

การใช้บุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบ	ประเภทโรงเรียน				รวม (n=1,158)	
	มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา			
	(n=579)		(n=579)			
	n	%	n	%	n	%
สูบบุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบใน 30 วันที่ผ่านมา						
สูบ	11	1.9	58	10.0	69	6.0
เคยสูบ(ไม่สูบใน 1 เดือนที่ผ่านมา)	59	10.2	69	11.9	128	11.0
ไม่เคยสูบเลย	509	87.9	452	78.1	961	83.0
เคยลองสูบบุหรี่ครั้งแรกตอนอายุ	$\bar{X}$ =14.86, SD = 1.80, Min = 5 ปี, Max = 18 ปี					
สูบบุหรี่ต่อเนื่องมาเป็นเวลา	$\bar{X}$ = 2.69, SD = 2.06, Min =1 ปี, Max = 10 ปี					

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่ใช้บุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบ ใน 30 วันที่ผ่านมา จำแนกตามการใช้บุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบ และประเภทโรงเรียน

การใช้บุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบ ใน 30 วันที่ผ่านมา	ประเภทโรงเรียน				รวม (n=69)	
	มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา			
	(n=11)		(n=58)			
	n	%	n	%	n	%
ความถี่ของการสูบบุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบ						
สูบบุหรี่ทุกวัน	3	27.3	24	41.4	27	39.1
> 1 ครั้ง/สัปดาห์	0	0.0	6	10.3	6	8.7
< 1 ครั้ง/สัปดาห์	4	36.4	16	27.6	20	29.0
สูบโดยเฉลี่ยวันละ						
มากกว่า 20 มวน / วัน	3	27.3	16	27.6	19	27.5
6 - 20 มวน / วัน	0	0.0	9	15.5	9	13.0
1 - 5 มวน / วัน	4	36.4	21	36.2	25	36.2
ซื้อบุหรี่เฉลี่ยวันละ						
> 60 บาท	4	36.4	11	19.0	15	21.7
31 - 60 บาท	1	9.1	7	12.1	8	11.6
< 30 บาท	6	54.5	40	69.0	46	66.7
เคยคิดเลิกบุหรี่						
เคย	10	90.9	45	77.6	55	79.7
ไม่เคย	1	9.1	13	22.4	14	20.3

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่สูบบุหรี่ใน 30 วันที่ผ่านมา และเลขสูบบุหรี่ จำแนกตามการใช้
 บุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบ และประเภทโรงเรียน

การใช้บุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบ	ประเภทโรงเรียน				รวม (n=197)	
	มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา			
	(n=70)		(n=127)			
	n	%	n	%	n	%
เคยซื้อบุหรี่แบ่งขายเป็นมวน						
เคย	32	45.7	70	55.1	102	51.8
ไม่เคย	37	52.9	50	39.4	87	44.1
เมื่อต้องการสูบบุหรี่ คุณหาสูบได้						
หายากมาก	2	2.9	6	4.7	8	4.1
หายากเล็กน้อย	28	40.0	42	33.1	70	35.5
หาค่อนข้างง่าย	19	27.1	34	26.8	53	26.9
หาง่ายมาก	7	10.0	18	14.2	25	12.7
เคยพยายามเลิกบุหรี่ 1 ปีที่ผ่านมา						
เคย	58	82.9	88	69.3	146	74.1
ไม่เคย	11	15.7	36	28.3	47	23.8
เคยได้รับคำแนะนำเพื่อเลิกบุหรี่						
ผู้เชี่ยวชาญ	0	0	16	12.6	16	8.1
เพื่อน	4	5.7	23	18.1	27	13.7
สมาชิกในครอบครัว	31	44.3	32	25.2	63	32.0
ไม่เคยได้รับ	34	48.6	53	41.7	87	44.2
บิดามารดา/ผู้ปกครอง ทราบว่าคุณสูบบุหรี่						
ทราบ	8	11.4	44	34.6	52	26.4
ไม่ทราบ	61	87.1	80	63.0	141	71.6
ครูที่โรงเรียนทราบว่าคุณสูบบุหรี่						
ทราบ	14	20.0	35	27.6	49	24.9
ไม่ทราบ	55	78.6	89	70.1	144	73.1

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่สูบบุหรี่ใน 30 วันที่ผ่านมา และเลขสูบบุหรี่ จำแนกตามวิธีการ
 ได้มาของบุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบ และประเภทโรงเรียน

วิธีการได้มาของผลิตภัณฑ์ยาสูบ	ประเภทโรงเรียน				รวม (n=197)	
	มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา			
	(n=70)		(n=127)			
	n	%	n	%	n	%
ซื้อ						
ฝากคนอื่นซื้อ	23	32.9	53	41.7	76	38.6
ร้านสะดวกซื้อ	10	14.3	39	30.7	49	24.9
ร้านค้าทั่วไป	25	35.7	58	45.7	83	42.1
ร้านค้าใกล้โรงเรียน	17	24.3	38	29.9	55	27.9
ร้านค้าใกล้บ้าน	21	30.0	44	34.6	65	33.0
จากผู้ขายเร่ตามถนน	2	2.9	7	5.5	9	4.6
สถานบันเทิง / ผับ	20	28.6	31	24.4	51	25.9
อินเทอร์เน็ต	2	2.9	6	4.7	8	4.1
เคเบิ้ลทีวี	2	2.9	1	0.8	3	1.5
เครื่องจำหน่ายบุหรี่อัตโนมัติ	2	2.9	8	6.3	10	5.1
ไม่ได้ซื้อ						
เพื่อนให้	31	44.3	54	42.5	85	43.1
คนในครอบครัวให้	2	2.9	7	5.5	9	4.6
คนอื่นให้	18	25.7	23	18.1	41	20.8
ขโมยบุหรี่มา	2	2.9	7	5.5	9	4.6

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

4. ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ของนักเรียน เมื่อพิจารณาความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่เป็นรายข้อ พบว่านักเรียนมัธยมศึกษามีความรู้มากที่สุดเรื่อง “ควันจากบุหรี่จะทำลายเนื้อปอดทำให้เหนื่อยง่ายขึ้น” โดยตอบถูก ร้อยละ 81.5 และตอบถูกน้อยที่สุดเรื่อง “ก้นกรองของบุหรี่จะช่วยลดอันตรายจากการสูบบุหรี่ได้” คือ ร้อยละ 44.8 ส่วนนักเรียนอาชีวศึกษามีความรู้มากที่สุดเรื่อง “ควันบุหรี่จะทำลายเนื้อเยื่อในช่องปากและเป็นสาเหตุของมะเร็งช่องปาก” โดยตอบถูกร้อยละ 81.9 และตอบถูกน้อยที่สุดเรื่อง “ยาเส้นไม่มีสารนิโคติน” คือร้อยละ 51.5 ดังแสดงในตารางที่ 7

เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ โดยใช้สถิติ Student t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษา คือ 5.80 ส่วนของนักเรียนอาชีวศึกษา คือ 6.13 โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.03 ดังแสดงในตารางที่ 8

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่ตอบถูกในข้อความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่รายข้อ จำแนกตามประเภทโรงเรียน

ข้อความรู้	ประเภทโรงเรียน			
	มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา	
	(n=579)		(n=579)	
	n	%	n	%
1. การสูบบุหรี่รสู่อ่อนหรือ “ไลต์/ไมล์ด” อันตรายน้อยกว่าบุหรี่ธรรมดา	291	50.3	303	52.3
2. ควันจากบุหรี่จะทำลายเนื้อปอดทำให้เหนื่อยง่ายขึ้น	472	81.5	445	76.9
3. การสูบบารากู่ (สูบกวันผ่านน้ำ) ไม่มีอันตรายต่อร่างกาย	338	58.4	343	59.2
4. การสูบบุหรี่ทำให้เสื่อมสมรรถภาพทางเพศ	335	57.9	358	61.8
5. การสูบบุหรี่ไฟฟ้าไม่ทำให้เสพติด	286	49.4	321	55.4
6. ก้นกรองของบุหรี่จะช่วยลดอันตรายจากการสูบบุหรี่ได้	259	44.8	309	53.4
7. การสูบบุหรี่สามารถช่วยลดน้ำหนักได้	292	50.4	336	58.0
8. ในควันบุหรี่มีก๊าศคาร์บอนมอนนอกไซด์ในปริมาณสูง	355	61.3	360	62.2
9. ยาเส้นไม่มีสารนิโคติน	272	47.0	298	51.5
10. ควันบุหรี่จะทำลายเนื้อเยื่อในช่องปากและเป็นสาเหตุของมะเร็งช่องปาก	457	78.9	474	81.9

ตารางที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ จำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยใช้สถิติ Student t-test

โรงเรียน	n	$\bar{X}$	SD	t	df	p-value
ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยบุหรี่						
มัธยมศึกษา	579	5.80	2.38	-2.137	1124	0.03
อาชีวศึกษา	579	6.13	2.83			
ผลต่าง		0.33				

5. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ในนักเรียน โดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติ Multinomial Logistic Regression พบว่า 1) นักเรียนที่อายุ ≥ 18 ปี มีโอกาสสูบบุหรี่เป็น 2.11 เท่า ของนักเรียนที่อายุ ≤ 16 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (95%CI=1.22-3.66) 2) นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ยต่อวัน 101-150 บาท/วัน มีโอกาสสูงเป็น 2.34 เท่า ของนักเรียนที่ได้รับ ≤ 100 บาท/วัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.01 (95%CI=1.49-3.68) และนักเรียนที่ได้รับ ≥ 151 บาท/วัน มีโอกาสสูงเป็น 2.15 เท่า ของนักเรียนที่ได้รับ ≤ 100 บาท/วัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (95%CI=1.21-3.81) 3) นักเรียนที่พักอาศัยอยู่กับคนอื่นมีโอกาสูบบุหรี่

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

เป็น 1.65 เท่า ของนักเรียนที่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.03 (95%CI=1.04-2.63) 4) นักเรียนที่ไม่มีรายได้พิเศษมีโอกาสสูบบุหรี่เป็น 2.07 เท่า ของนักเรียนที่มีรายได้พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (95%CI=1.25-3.43) และมีโอกาสลงเอยเป็น 2.54 เท่า ของนักเรียนที่มีรายได้พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (95%CI=1.32-4.86) 5) นักเรียนที่มีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่มีโอกาสสูบบุหรี่เป็น 7.29 เท่าของนักเรียนที่ไม่มีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.01 (95%CI=4.79-11.11) และมีโอกาสลงเอยเป็น 3.14 เท่า ของนักเรียนที่ไม่มีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.01 (95%CI=1.96-5.02) 6) นักเรียนอาชีวศึกษามีโอกาสสูบบุหรี่เป็น 1.47เท่า ของนักเรียนมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (95%CI=1.01-2.16) และมีโอกาสลงเอยน้อยกว่านักเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ 36 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (95%CI=0.42-0.99) ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยใช้สถิติ Multinomial Logistic Regression

ปัจจัย	กลุ่มลงเอย ¹					กลุ่มสูบบุหรี่ ¹				
	n	OR	95% CI		p-value	n	OR	95% CI		p-value
			Lower	Upper				Lower	Upper	
เพศ ²										
ชาย	69	0.76	0.49	1.17	0.21	135	0.83	0.56	1.22	0.34
อายุปี ³										
17	67	0.88	0.57	1.36	0.56	110	1.31	0.87	1.97	0.19
≥18	10	0.88	0.41	1.89	0.75	40	2.11	1.22	3.66	0.01*
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน บาท ⁴										
101-150	51	2.34	1.49	3.68	<0.01*	64	1.21	0.81	1.81	0.34
≥ 151	22	2.15	1.21	3.81	0.01*	36	1.29	0.79	2.09	0.31
การพักอาศัย ⁵										
คนอื่น	13	.86	.46	1.61	0.63	36	1.65	1.04	2.63	0.03*
การมีรายได้พิเศษ ⁶										
ไม่มี	109	2.54	1.32	4.86	0.01*	169	2.07	1.25	3.43	0.01*
การมีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่ ⁷										
มี	69	3.14	1.96	5.02	<0.01*	153	7.29	4.79	11.11	<0.01*
การดื่มสุรา/แอลกอฮอล์ ⁸										
ดื่ม	47	1.20	0.75	1.93	0.44*	93	1.18	0.81	1.74	0.39*
ประเภทโรงเรียน ⁹										
อาชีวศึกษา	51	.64	0.42	0.99	0.05*	127	1.47	1.01	2.16	0.05*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

¹ กลุ่มอ้างอิง คือ กลุ่มไม่สูบบุหรี่

⁶ กลุ่มอ้างอิง คือ มี

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

² กลุ่มอ้างอิง คือ หญิง

⁷ กลุ่มอ้างอิง คือ ไม่มี

³ กลุ่มอ้างอิง คือ ≤ 16

⁸ กลุ่มอ้างอิง คือ ไม่ดื่ม

⁴ กลุ่มอ้างอิง คือ ≤ 100

⁹ กลุ่มอ้างอิง คือ มัธยมศึกษา

⁵ กลุ่มอ้างอิง คือ บิดามารดา

อภิปรายผลการวิจัย

ความชุกของการสูบบุหรี่ของนักเรียนในการศึกษานี้คือ ร้อยละ 17.0 ซึ่งน้อยกว่า ในสหรัฐอเมริกาที่พบร้อยละ 23.2 (U.S. Census Bureau, 2009) อาจเป็นเพราะวัฒนธรรมที่แตกต่างกันและน้อยกว่าที่พบในการสำรวจการบริโภคยาสูบในเยาวชนไทย พ.ศ. 2552 ภายใต้ Global Youth Tobacco Survey (GYTS) (กระทรวงสาธารณสุข, 2554) ที่พบว่า เยาวชนเคยสูบบุหรี่ร้อยละ 25.8 โดยนักเรียนอาชีวศึกษาสูบบุหรี่มากกว่านักเรียนมัธยมศึกษาเกือบ 2 เท่า (ร้อยละ 21.93 และร้อยละ 12.09) ($P < 0.001$) ซึ่งน้อยกว่าที่พบในการศึกษาของ Vichit-Vadakan, Aekplakorn, Tanyanont, and Poomkacha (2004) ที่ศึกษานักเรียนทั่วประเทศ พบว่าความชุกของการสูบบุหรี่ในนักเรียนอาชีวศึกษามีมากกว่านักเรียนมัธยมศึกษา 3 เท่า การใช้บุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบของนักเรียน พบว่าอายุน้อยที่สุดที่เริ่มทดลองสูบคือ 5 ปี และสูบต่อเนื่องมาสูงสุด 10 ปี คล้ายกับการสำรวจของ กระทรวงสาธารณสุข (2554) ที่พบว่าเยาวชนเริ่มสูบบุหรี่ที่อายุน้อยกว่า 10 ปี เมื่อพิจารณาการใช้บุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบของนักเรียนใน 30 วันที่ผ่านมา พบว่า 4 ใน 10 คนสูบทุกวัน เป็นนักเรียนอาชีวศึกษามากกว่ามัธยมศึกษา สูบโดยเฉลี่ย 1-5 มวน/วัน และซื้อบุหรี่เฉลี่ยวันละ <30 บาท ส่วนนักเรียนที่ใช้บุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบใน 30 วันที่ผ่านมา และนักเรียนเคยสูบบุหรี่พบว่า ครึ่งหนึ่งเคยซื้อบุหรี่แบ่งขายเป็นมวน เมื่อต้องการสูบบุหรี่ นักเรียนตอบว่า สามารถหาสูบได้ค่อนข้างง่ายร้อยละ 26.9 นักเรียนส่วนใหญ่เคยพยายามเลิกบุหรี่ 1 ปีที่ผ่านมา คือร้อยละ 74.1 เป็นนักเรียนมัศึกษามากกว่าอาชีวศึกษา คือร้อยละ 82.9 และ 69.3 ตามลำดับ เกือบครึ่งหนึ่งไม่เคยได้รับคำแนะนำเพื่อเลิกบุหรี่ ซึ่งแตกต่างจากที่พบในการสำรวจการบริโภคยาสูบในเยาวชนไทย พ.ศ. 2552 (กระทรวงสาธารณสุข, 2554) ที่พบว่า นักเรียนที่สูบบุหรี่ร้อยละ 86.9 เคยได้รับความช่วยเหลือให้เลิกสูบ ถือได้ว่าเป็นแนวโน้มที่ดีที่นักเรียนมีความคิดและพยายามที่จะเลิกบุหรี่ ดังนั้นการมีระบบช่วยเหลือนักเรียนที่ต้องการเลิกบุหรี่และประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทราบและเข้าถึงอย่างแพร่หลาย จะช่วยให้นักเรียนเหล่านี้เลิกบุหรี่ได้

เมื่อพิจารณาวิธีการได้มาของบุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบของนักเรียน พบว่า วิธีการได้มาด้วยการซื้อ นักเรียนจะซื้อจากร้านค้าทั่วไปมากที่สุด ส่วนการได้มาโดยไม่ได้อะไร พบว่า เพื่อนให้มากที่สุด โดยนักเรียนมัธยมศึกษาได้จากเพื่อนให้มากที่สุด ส่วนนักเรียนอาชีวศึกษาได้จากเพื่อนให้มากที่สุด ซึ่งคล้ายกับการสำรวจของกระทรวงสาธารณสุข (2554) ที่พบว่า เยาวชนซื้อบุหรี่จากร้านค้าร้อยละ 47.9 ซึ่งถึงแสดงการบังคับใช้กฎหมายการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบในปัจจุบันยังขาดความเข้มงวดความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ของนักเรียนมีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนอาชีวศึกษามีคะแนนความรู้มากกว่านักเรียนมัธยมศึกษา แสดงให้เห็นว่า แม้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ แต่หากขาดความตระหนักและไม่นำความรู้ที่มีมาใช้ก็ไม่สามารถป้องกันตัวเองจากภัยบุหรี่ได้เช่นกัน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ในนักเรียนได้แก่ อายุ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน การพักอาศัย การไม่มีรายได้พิเศษ การมีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่ และประเภทโรงเรียน โดยคนที่มียาอายุ 17 ปีขึ้นไป จะสูบบุหรี่มากกว่าคนที่อายุน้อยกว่า 17 ปี ซึ่งคล้ายกับการศึกษาของ Vichit-Vadakan et al. (2004) ที่พบว่าวัยรุ่นตอนปลายจะสูบบุหรี่มากกว่าวัยรุ่นตอนต้น คนที่พักอาศัยอยู่กับคนอื่นจะสูบบุหรี่มากกว่าคนที่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา คล้ายกับการศึกษาในนักเรียนชายอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงครามของกิตติพงษ์ ทองเหลือ (2550) ที่พบว่า นักเรียนที่พักอาศัยกับบิดามารดา/ผู้ปกครองมีแนวโน้มว่าจะมีพฤติกรรมห่างไกลบุหรี่ได้ และนักเรียนที่ไม่มีรายได้พิเศษจะมีโอกาสสูบบุหรี่มากกว่าคนที่ไม่มีรายได้พิเศษ แตกต่างกับการศึกษาในอเมริกาโดย Wu, Shlenger, and Galvin (2003) ที่พบว่าเยาวชน อายุ 12-17 ปี ที่สามารถทำงานพิเศษและหารายได้ด้วยตนเองจะสูบบุหรี่มากกว่าคนที่ไม่มีรายได้พิเศษ ทั้งนี้จะเกิดจากกลุ่มตัวอย่างของการศึกษานี้ที่มีรายได้พิเศษ นั้นเห็นถึงความลำบาก ในการที่ต้องหารายได้ด้วยตนเองจึงมีความคิดและการตัดสินใจในการใช้จ่ายที่จำเป็นและเหมาะสมมากกว่าการนำไปซื้อบุหรี่

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนควรมีกิจกรรมในกลุ่มเพื่อนเชิงสร้างสรรค์ เช่น จัดโครงการแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นที่ถูกต้องเกี่ยวกับบุหรี่ เพื่อนช่วยเพื่อน ทูบินัมเบอร์วัน เป็นต้น
2. โรงเรียนควรมีการกำหนดให้ชั่วโมงการสอนเกี่ยวกับความรู้และการตระหนักในพิษภัยของบุหรี่ในแต่ละภาคการศึกษาให้ชัดเจน
3. โรงเรียนควรมีระบบช่วยเหลือนักเรียนที่ต้องการเลิกบุหรี่ เนื่องจากโรงเรียนมีความใกล้ชิดกับนักเรียนและสามารถติดตามประเมินนักเรียนได้ด้วย
4. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน ควรร่วมกันเฝ้าระวัง สอดส่องดูแล และบังคับใช้กฎหมายควบคุมยาสูบที่เกี่ยวกับเยาวชนอย่างจริงจัง ได้แก่ การห้ามจำหน่ายบุหรี่แก่เด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี การแบ่งขายบุหรี่เป็นมวน และการโฆษณาบุหรี่ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข (2554) รายงานการสำรวจการบริโภคยาสูบในเยาวชนไทย พ.ศ. 2552 ภายใต้ Global Youth Tobacco Survey, 2009 กรุงเทพฯ: องค์การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ในพระบรมราชูปถัมภ์
- กัลยา วานิชย์บัญชา (2546) การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: ธรรมสาร
- กิตติพงษ์ ทองเหลือ (2550) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ธราดล เก่งการพานิช และมณฑา เก่งการพานิช (2551) “พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิง Young woman's smoking behavior in Thailand” ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) มหาวิทยาลัยมหิดล

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

- นพมาศ ร่มเกตุ (2550) “การรับรู้ผลกระทบของการสูบบุหรี่ต่อสุขภาพและพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาจังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
สร้างเสริมสุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- บุปผา ศิริวิทย์, ฟิลิป เกสท์, ทวีมา ศิริวิทย์, อรพินท์ พิทักษ์มหาเกตุ, วราภรณ์ ผลประเสริฐ, และปรีชา เกน
โรจน์ (2550) ผลกระทบจากนโยบายควบคุมการบริโภคยาสูบในประเทศไทย การสำรวจกลุ่ม
วัยรุ่นระดับประเทศ รอบที่ 2 (พ.ศ.2549) นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม
มหาวิทยาลัยมหิดล
- ประกิต เวทีสารกกิจ (2548) เยาวชนไทยกับการสูบบุหรี่ ข้อเท็จจริง กรุงเทพฯ: มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบ
บุหรี่
- สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2555) รายงานการสำรวจการบริโภค
ยาสูบในประชากรไทย พ.ศ. 2552-2554 ภายใต Global Adult Tobacco Survey นนทบุรี
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2553) สถิติสำมะโน/รายงานสถิติ
สืบค้นจาก http://webhost.nso.go.th/nso/project/search_center/index.jsp?province_id=28
- Chutima Deesawat (2011) A multilevel study of smoking among youth in Buriram Province Bangkok:
Mahidol University
- U.S. Census Bureau (2009) Profile American facts or features Retrived Feb 10, 2012, from
http://www.census.gov/newsroom/releases/archives/facts_for_features_special_editions/cb11-ff15.html
- Vichit-Vadakan, N., Aekplakorn, W., Tanyanont, W., & Poomkacha, H. (2004) Prevalence of smoking
and related factor in school student Thailand Bangkok: Chulalongkorn university
- Wu, L-T., Shlenger, W E., Galvin, D M. (2003) The relationship between employment and substance
use among students aged 12 to 17 Journal of Adolescent Health, 32, 5-15